

มนต์เสน่ห์แห่งการบันทึกภาพพลุ

Enchantment of Fireworks Photography

ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง *

Nutthawut Singnongsuannng *

วันที่รับบทความ 20 มิถุนายน 2565

วันที่แก้ไขบทความ 21 สิงหาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ 30 สิงหาคม 2565

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เขียนจากประสบการณ์การสร้างสรรคผลงานของผู้เขียน มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายเทคนิค ขั้นตอน และกระบวนการสร้างสรรค์ภาพถ่ายพลุ ขั้นตอนในการบันทึกภาพพลุมีดังนี้ (1) การเตรียมอุปกรณ์ประกอบด้วย กล้อง ขาตั้ง กล้อง และสายลั่นชัตเตอร์ (2) การตั้งโหมดที่เหมาะสมสำหรับการถ่ายภาพพลุโหมดแมนนวล และโหมดชัตเตอร์บี (3) เลือกใช้รูรับแสงแคบที่ F16 (4) การปรับโฟกัส ใช้ระบบโฟกัสแบบแมนนวล และ (5) การจัดองค์ประกอบภาพ โดยใช้เส้นนำสายตา ทั้งเส้นนำสายตาดจากแสงพลุและเส้นนำสายตาดจากสิ่งแวดล้อมโดยรอบ การถ่ายภาพพลุการจัดองค์ประกอบภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ภาพออกมาสมบูรณ์และสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้

คำสำคัญ : การถ่ายภาพ / พลุ / เทคนิคการถ่ายภาพ

Abstract

This article is a direct purposeful experience for project creation which aims to describe the techniques and the process of photographing the fireworks. There are 5 steps in the procedure as following: 1) equipment preparation such as camera, tripod and wire shutter cable; 2) dealing with two modes (manual mode and Shutter B mode); 3) The narrow aperture(F16); 4) dealing with manual focus; and 5) composition

* อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม

* Lecturer, Faculty of Communication Arts, Siam University

(composition is the most crucial aspect for capturing the best photo of fireworks beautifully and to communicate with the audiences).

Keywords: Photography / Fireworks / Photography Techniques

บทนำ

ความสวยงามของพลุหรือดอกไม้ไฟเวลาจุดเนื่องในงานเฉลิมฉลองต่าง ๆ เช่นการปีใหม่ ลอยกระทง ความสวยงามเหล่านั้น มีคนจำนวนมากไม่น้อยอยากบันทึกภาพแห่งความประทับใจไว้ดูหรือส่งต่อให้เพื่อน ๆ ซึ่งการจะถ่ายภาพพลุได้นั้นช่างภาพต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญเฉพาะตัว รวมทั้งวิธีการเลือกสถานที่ถ่ายภาพพลุก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการได้ภาพที่สวยงาม

การเลือกสถานที่ในการถ่ายภาพพลุสำคัญมาก ดังที่ Camerart Magazine (2018) กล่าวว่า การถ่ายพลุ สิ่งจำเป็นเพื่อให้ได้ภาพที่สวยงามที่ต้องรู้ก็คือ มีการยิงพลุที่ไหน เพื่อที่จะให้รู้ว่าชัชภูมิที่มีการยิงพลุนั้น มีสภาพอย่างไร จะใช้ฉากหน้าในการถ่ายภาพเป็นอะไรดี และสามารถหาจุดมุมสูงสำหรับการถ่ายภาพได้หรือไม่ การถ่ายภาพมุมสูง จะได้ภาพที่มีสิ่งรบกวนในภาพน้อยลงกว่าการตั้งกล้องในแนวราบ เนื่องจากผู้คนที่มาชมพลุ จุดยิงพลุตั้งอยู่ที่ไหน การถ่ายภาพพลุ ควรศึกษาก่อนว่าจุดที่ยิงพลุนั้นอยู่ที่ไหน จุดยิงพลุ จะทำให้เราสามารถทราบได้ว่า เมื่อพลุขึ้นจะอยู่ที่ประมาณตำแหน่งไหนบนท้องฟ้า เพื่อกำหนดมุมภาพสำหรับการตั้งกล้อง หากจุดตั้งกล้องถ่ายภาพ การหาจุดตั้งกล้องสิ่งแรกที่ควรพิจารณาก็คือ พื้นที่นั้นๆ จะใช้ฉากหน้าเป็นอะไรสำหรับการถ่ายภาพพลุ การถ่ายภาพพลุ การถ่ายจากมุมสูง ถือว่าได้ภาพที่สวยงามด้วยฉากและพลุ แต่ในความเป็นจริง หลายท่านก็อาจไม่สามารถหาจุดมุมสูงในการถ่ายภาพได้ การถ่ายภาพในแนวราบ จึงเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทำหายนักถ่ายภาพในการสร้างสรรค์การถ่ายภาพพลุเหมือนกัน ในกรณีนี้ เท่าที่ผ่านมาก การถ่ายภาพพลุด้วยเลนส์มุมกว้างมาก ๆ ก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่แก้ปัญหานี้ได้ แต่ก็ควรอยู่ใกล้ตำแหน่งยิงพลุ มิฉะนั้นขนาดของพลุจะเหลือเล็กน้อย

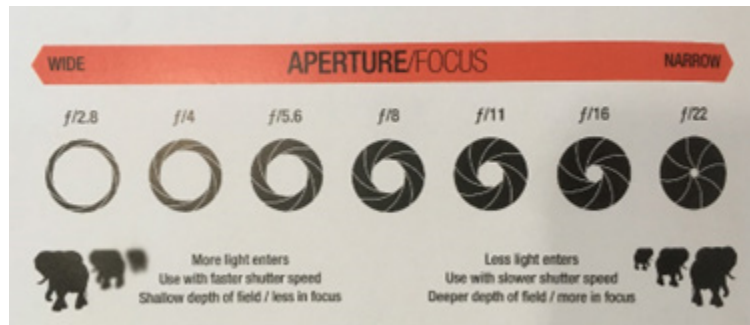
จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้บันทึกภาพถ่ายพลุตามเทศกาลต่าง ๆ พบว่ามีความยากของการบันทึกภาพต้องอาศัยเวลารอคอย การเลือกจัดวางองค์ประกอบภาพ การจุดวางกล้อง การศึกษาทิศทางลม รวมทั้งต้องเข้าใจเทคนิคการถ่ายภาพขั้นสูง และนำองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ มาผสมผสานเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

มนต์เสน่ห์ของการถ่ายภาพพลุเชื่อว่าทุกคนที่มีกล้องจะสามารถบันทึกความสวยงามบนท้องฟ้า เนื่องด้วยการถ่ายภาพพลุต้องอาศัยเทคนิค ประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ผลงาน อีกทั้งพลุหรือดอกไม้ไฟไม่ได้มีจุดโชว์หรือจุดเพื่อฉลองในเทศกาลต่าง ๆ บ่อย ส่งผลให้โอกาสในการฝึกถ่ายภาพพลุนั้นน้อยตามไปด้วย ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายถึงเทคนิควิธีการ ขั้นตอนการถ่ายภาพพลุตั้งแต่การเตรียมความพร้อมไปถึงขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานพร้อมภาพประกอบการอธิบาย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

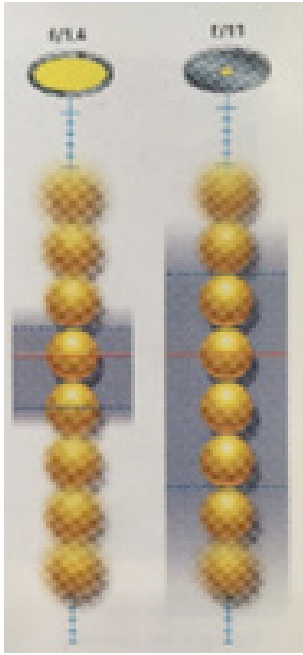
รูรับแสง (Aperture) คือช่องที่เปิดสำหรับรับแสงของเลนส์ เพื่อให้แสงผ่านเข้าไปกระทบกับเซ็นเซอร์ของภาพ โดยมีเลขปรากฏอยู่บนวงแหวนหน้าเลนส์ และจะปรากฏตรงหน้าจอ LCD แสดงบนตัวกล้อง โดยค่าของรูรับแสงแบ่งออกเป็นขั้นหรือ F-Stop ดังนี้ เช่น (f) 1.4, 2.0, 2.8, 4, 5.6, 8.0, 11, 16, 22, 32 เลนส์แต่ละตัวจะมีค่ามาตรฐานเหล่านี้อยู่ แต่บางตัวอาจมีค่าน้อยไม่เท่ากัน (ขึ้นอยู่กับราคาของเลนส์ด้วย ซึ่งเลนส์ที่รูรับแสงกว้างมาก ๆ มักจะมีราคาแพง) และความสำคัญของรูรับแสงคือ ค่าของรูรับแสงยิ่งตัวเลขน้อยเช่น $f/1.4$, $f/2.0$, $f/2.8$ จะมีความชัดตื้น ส่วนในค่าตัวเลขที่มากเช่น $f/16$, $f/22$, $f/32$ จะมีค่าความชัดลึกสูงตามไปด้วย (อานวยพร บุญจรัส 2553)

ความสำคัญของการปรับขนาดช่องรับแสงที่แตกต่างกันนอกจากจะมีผลทำให้ ปริมาณของแสงเข้าไปในกล้องต่างกันและทำให้ระยะความคมชัดของภาพแตกต่างกันไปอีกด้วย โดยที่ Attila Kun. (2019). ได้อธิบายการตั้งค่ารูรับแสงจะถูกระบุโดยหมายเลข F ในขณะที่ หมายเลข F แต่ละตัวแสดงถึงปริมาณของแสงที่ผ่านเข้าสู่กล้อง โดยที่ภาพที่ปรับขนาดช่องรับ แสงกว้าง (เช่น $F2.8$ หรือ $F4$) จะได้ภาพที่มีความชัดในช่วงที่ปรับระยะโฟกัสส่วนอื่น ๆ จะเบลอชัด โดยจะเรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดตื้น” ส่วนภาพที่ปรับช่องรับแสงแคบ (เช่น $F 16$ หรือ $F 22$) จะได้ภาพที่มีความคมชัดทั่วทั้งภาพ คือวัตถุที่อยู่ใกล้และไกลจากกล้องจะมีความชัดตลอดโดย เรียกภาพนั้นว่า “ภาพชัดลึก” และ Gabriel Biderman & Tim Cooper (2015) ได้อธิบาย ว่าช่องรับแสงคือช่องในตัวเลนส์ที่ปล่อยให้แสงส่องผ่านเข้าไปยังเซ็นเซอร์ได้ ช่องรับแสงมีผล ทำให้ภาพดูชัดลึกหรือชัดตื้น ค่าตัวเลขของรูรับแสง หรือ f-stop อาจดูพิลึกเพราะมันเป็นค่า เศษส่วน แต่จำไว้พอว่ายิ่งตัวเลขมีค่าน้อยเท่าไร ขนาดของรูรับแสงก็ยิ่งกว้างเท่านั้น และระยะ ชัดในภาพที่ถ่ายก็จะตื้นตามไปด้วย ดังภาพที่แสดงต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงค่ารูรับแสง (Aperture)

ที่มา : Read This if you want to take Great Photographs.

ในการถ่ายภาพที่ใช้ค่ารูรับแสงที่แตกต่างช่วงความชัดของภาพก็จะแตกต่างกันตามค่ารูรับแสงที่เราเลือกใช้ ระยะชัดของรูรับแสงดังตัวอย่าง

ภาพที่ 2 ภาพแสดงระยะความชัดของรูรับแสง

ที่มา : Nation Geographic Photography Field Guide

โดยผู้สร้างสรรค์ได้นำแนวคิดดังกล่าวไปปรับใช้สำหรับการถ่ายภาพพลุ ซึ่งการถ่ายภาพพลุจำเป็นต้องถ่ายเปิดรูรับแสงให้แคบตั้งแต่ F 11 หรือ F 16 เพื่อให้ภาพมีความคมชัด ซึ่งการเปิดรูรับแสงกว้างจะส่งผลให้ภาพไม่ชัดได้

การจัดองค์ประกอบภาพ (Composition) เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ภาพออกมาสมบูรณ์ และสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ ถึงแม้ว่าช่างภาพจะใช้กล้องราคาแพง แต่ถ้าไม่เข้าใจเรื่ององค์ประกอบของภาพแล้วก็ไม่สามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ หรือภาพที่ถ่ายก็จะไม่สวยงามอย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งการจัดองค์ประกอบภาพที่นำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานภาพพลุ ดังนี้

- เส้น (Line) การใช้เส้นเข้ามาเป็นองค์ประกอบในการถ่ายภาพ เพื่อให้นำสายตาของผู้ชมไปยังวัตถุหรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการสื่อสาร การใช้เส้นนำสายตาทำให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดยเราสามารถเลือกใช้ได้ทั้งเส้นตรง เส้นนอน เส้นทแยง เส้นโค้ง ดังที่ Richard Garvey – Williams (2561) กล่าวว่า “ทิศทางของเส้น เส้นมีพลังในการชี้ทิศทางให้ดวงตาผู้ชมภาพ ดังนั้น “เส้นนำสายตา” คือวิธีที่ดีที่สุดที่จะดึงความสนใจของผู้ชมไปยังจุดเด่นของภาพ เส้นไม่จำเป็นต้องเป็นเส้นจริง ๆ หรือเป็นเส้นต่อเนื่องเมื่อมีองค์ประกอบหลาย ๆ”

- การใช้ฉากหน้า (Foreground) การใช้ฉากหน้าสามารถนำมาปรับมาใช้ในการถ่ายภาพกลางคืนเพื่อให้ภาพดูมีมิติมากขึ้น โดย ปิยะฉัตร แกทหลง (2562) กล่าวว่า “ฉากหน้าหมายถึง สิ่งที่อยู่ใกล้มุมมองมากที่สุดโดยมากแล้วมักจะอยู่ที่พื้น มันอาจจะจะเป็นโซตหิน ริวลายของชายหาด ไปไม้ดอกไม้หรือแม้กระทั่งเงาที่ทอดยาวลงสู่พื้น” และ Christina Harman (2017) กล่าวว่า “เป็นเรื่องธรรมดากับการโฟกัสเฉพาะท้องฟ้า แต่บางทีก็ต้องทำให้ภาพน่าสนใจ นั่นคือเทคนิคการถ่ายฉากหน้า Fore-ground โดยมีองค์ประกอบอยู่หน้าฉาก สิ่งที่ต้องระวังคือไม่ให้ฉากหน้าเด่นกว่าฉากหลังที่เรากำลังเล่าเรื่องราวของภาพ จริง ๆ แล้วฉากหน้าคือหัวใจสำคัญของการถ่ายภาพด้วยเลนส์มุมกว้าง มันเป็นพระเอกในการสร้างมิติให้กับภาพและช่วยทำให้ภาพดูไม่แบน” ซึ่งเราสามารถนำฉากหน้ามาเป็นองค์ประกอบหนึ่งสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน

• ฉากหลัง (Background) หมายถึงพื้นหลังของภาพถ่ายที่อยู่ถัดจากตัวแบบหรือวัตถุหลักที่อยู่ในภาพ ซึ่งการเลือกฉากหลังที่ดีจะทำให้ภาพถ่ายมีความสวยงาม โดยเฉพาะภาพบุคคลการเลือกฉากหลังที่ดี จะช่วยให้ตัวนางแบบดูเด่นมากยิ่งขึ้น

Richard Garvey- Williams (2561) อธิบายไว้ว่า พื้นหลังของภาพคือเวทีสำหรับวัตถุหลัก และพื้น หลังก็ต้องมีความหมายในตัวของมันเอง ถึงแม้พื้นหลังจะเบลอ แต่สีและโทนสียังคงนำไปใช้จัดองค์ประกอบ และช่วยส่งเสริมวัตถุหลักได้เช่น เส้นหรือริ้วในพื้นหลังอาจช่วยนำสายตาไปสู่จุดสนใจ ดังนั้นต้องจำไว้ว่าพื้น หลังไม่จำเป็นต้องเรียบง่าย หรือไร้รายละเอียดตราบดีที่รายละเอียดยังไม่ไปแย่งความเด่นจากวัตถุหลัก มัก จะช่วยให้วัตถุหลักเด่นชัดขึ้นได้พื้นหลังมักจะประกอบด้วยส่วนผสมสำคัญของเรื่องราวหรือข้อความที่ต้องการ สื่อสารในภาพ อาจจะเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวัตถุหลัก แต่ถูกลดความสำคัญลงไป เป็นพื้นหลังเพื่อ ช่วยให้วัตถุหลักโดดเด่น

นครเรศ รังควัต (2562) อธิบายไว้ว่า สิ่งแรกที่ควรคำนึงถึงก่อนถ่ายภาพบุคคลก็คือฉากหลัง ฉาก หลังจะช่วยเสริมภาพของเราให้น่าสนใจ มีเรื่องราว ดูได้อย่างไม่มีวันจบในความคิดของผู้ชมภาพ เอกนถุน บางท่าไม้ และ วิโรจน์ เจียรวัชรเมงคผล (2556) อธิบายไว้ว่า ฉากหลังจะช่วยบอกเรื่องราวในภาพถ่ายได้เป็นอย่างดี เนื่องจากฉากหลังจะบอกได้ว่าวัตถุที่ถูกบันทึกนั้นอยู่ในบริเวณใด ช่างภาพจึงควรคำนึงถึงฉากหลังที่ช่วยสร้างบรรยากาศในการสื่อสารต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี หากช่างภาพเลือกมุมมองของ ฉากหลังที่ดีแล้ว ภาพจะมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น เป็นต้น ฉากหลังที่เน้นความคมชัด เป็นภาพที่ต้องการ สื่อความหมายให้เห็นถึงบรรยากาศของเรื่องราวที่กำลังนำเสนอเหมาะสำหรับภาพสารคดี ภาพวิหิตวทัศน์ ภาพสถาปัตยกรรม ฉากหลังที่ไม่เน้นความคมชัด เป็นภาพที่ต้องการสื่อความหมายให้เห็นเฉพาะตัวแบบ (Subject) ที่ต้องการนำเสนอ การถ่ายภาพในลักษณะนี้จึงควรหาฉากหลังที่ไม่รบกวนเกินไป เหมาะสำหรับภาพบุคคล หรือภาพที่ต้องการเน้นวัตถุเฉพาะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นนี้ผู้เขียนได้นำหลักการของการเปิดรูรับแสงสำหรับการถ่ายภาพ โดยเลือกใช้การเปิดรูรับแสงแคบเพื่อบันทึกภาพพลุที่อยู่ระยะไกลให้มีความคมชัด และเพื่อบันทึกภาพพลุตั้งแต่จุดจนกระจายบนท้องฟ้า

กระบวนการสร้างสรรค์

การเตรียมตัวสำหรับถ่ายภาพพลุมีดังนี้

• กล้อง เตรียมกล้องให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพกลางคืน โดยใช้ระบบการถ่ายภาพด้วย Shutter “B” (Bulb) เพื่อควบคุมการเปิดปิดชัตเตอร์

- เลนส์ ในการเลือกเลนส์ให้เราศึกษาจุดที่เราจะไปยืนถ่ายภาพ ซึ่งแต่ละพื้นที่ก็ใช้เลนส์แตกต่างกัน บางสถานที่อาจให้เลนส์มุมกว้าง บางพื้นที่อาจต้องใช้เลนส์มุมแคบ ขึ้นอยู่กับระยะห่างของช่างภาพกับฐานจุดพลุ

• ขาดังกล้อง จำเป็นมากสำหรับการถ่ายภาพพลุเพราะเราใช้ความเร็วชัตเตอร์ต่ำไม่สามารถถือกล้องด้วยมือเปล่าถ่ายภาพได้

- สายลั่นชัตเตอร์ สำหรับการกดชัตเตอร์ที่ง่ายและรวดเร็วในการถ่ายภาพพลุ เพราะบางครั้งพลุจุดเป็นชุดเราอาจกดชัตเตอร์ไม่ทัน หรือภาพอาจจะสั้นไหวได้จากการกดชัตเตอร์แบบปกติ
- โฟลายนหรือไปส่องสว่าง พกติดตัวในกรณีที่เป็นพื้นที่มืดไว้ส่องดูการตั้งค่าของกล้องซึ่งส่วนใหญ่แล้วพลุจะจุดกันในเวลากลางคืน

เทคนิคการถ่ายภาพพลุ

การถ่ายภาพพลุสำหรับเริ่มต้นหรือระดับมืออาชีพเราสามารถใช้ในการตั้งค่าของกล้องถ่ายภาพโดย ปิยะฉัตร เกทหลง. (2562) ได้แนะนำเทคนิคการถ่ายภาพพลุไว้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงวิธีการตั้งค่ากล้องเพื่อถ่ายภาพพลุสองแบบ

แบบที่ 1 “Basic”	แบบที่ 2 “Advance”
Mode “M”	Shutter “B” (Bulb)
Speed shutter : 8 sec	กดชัตเตอร์พลุขึ้นจากฐาน จุด และปล่อยหลังจากพลุกระจายเต็มท้องฟ้า
Aperture : F/16	Aperture : F/16
ISO: 200	ISO : 200

วิธีการตั้งค่ากล้องเพื่อถ่ายภาพพลุทั้งสองแบบนี้ไม่มีแบบไหนที่ดีกว่าหรือเก่งกว่ากัน ซึ่งผลงานภาพถ่ายนั้นขึ้นอยู่กับความชำนาญของแต่ละบุคคล

แบบ Basic กดชัตเตอร์ถ่ายภาพเมื่อเห็นลูกพลุวิ่งขึ้นจากฐานยิง โดยมากแล้ว 8 วินาทีจะเป็นระยะเวลาที่ลูกพลุแตกตัวจนสุด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเราเริ่มกดชัตเตอร์เร็วแค่ไหน ข้อดีคือไม่ยุ่งยาก รวดวาย ถ่ายสบาย ๆ มีโอกาสได้ภาพมาก ข้อเสียคือเรายกเลิกการถ่ายภาพไม่ได้จนกว่าจะครบ 8 วินาที อาจจะไม่ได้จังหวะอย่างที่ตั้งใจ เช่น พลุลูกใหม่ที่ขึ้นมาหลังจากลั่นชัตเตอร์ไปแล้วดูน่าสนใจมากกว่า

แบบ Advance ที่ใช้ shutter “B” คือโหมดที่เรากดปุ่มชัตเตอร์ค้างไว้ กล้องจะเปิดรับแสงอยู่อย่างนั้นจนกว่าเราจะปล่อยปุ่ม ซึ่งแนะนำให้ใช้ร่วมกับสายลั่นชัตเตอร์ วิธีนี้จะต้องอาศัยประสบการณ์ในการถ่ายภาพและเคยใช้โหมดการถ่ายภาพนี้มาก่อน ต้องมีสมาธิต่อการกด-ปล่อยและต้องดูจังหวะให้ของพลุให้ดี เพราะถ้ากดชัตเตอร์แช่นานเกินไปเปิดรับแสงมากเกินไปภาพก็อาจจะสว่างมากเกินไป หรือปล่อยเร็วเกินไปภาพก็จะมืดได้อีก

สำหรับช่างภาพมือใหม่แนะนำให้ใช้วิธี Basic มีโอกาสได้ภาพพลุที่ดีมากกว่า ในกรณีกล้องถ้ามีระบบ “กันสั่น” ไม่ว่าจะอยู่ที่กล้องหรือเลนส์ ให้ปิดระบบกันสั่นไม่อย่างนั้นมันจะเป็นตัวการทำให้ภาพสั่นเสียเอง ระบบโฟกัสใช้แบบ “Manual” หมุนโฟกัสไปตำแหน่งที่ฐานปล่อยพลุ ไม่ใช่

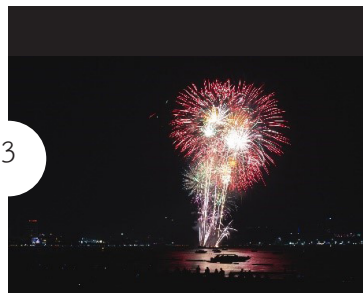

ระบบอัตโนมัติที่สเปซเพราะมันไม่เวิร์คอย่างแรง และที่สำคัญ ปิดระบบ “Long Exposure Noise Reduction” ซึ่งกล้องจะประมวลผลภาพหลังจากชัตเตอร์ปิดแล้ว หมายถึงเวลาที่เปิดระบบนี้ไป โดยที่กล้องจะทำอะไรต่อไม่ได้ ถ่ายภาพก็ไม่ได้ เช่น ถ่ายภาพไปแปดวินาทีที่ต้องรอไปอีกแปดวินาที ดังนั้นปิดระบบนี้ในการถ่ายภาพพลุ ที่เหลือคือจังหวะการลั่นชัตเตอร์ของเรา

อุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งของพลุไม่ว่าจะเป็นการชมหรือถ่ายภาพ (โดยเฉพาะอย่างหลัง) ก็คือ “ควัน” ซึ่งเป็นสิ่งที่ย่อมจะมาพร้อมพลุแน่นอน ควันทำให้ภาพถ่ายพลุดูตุ๋น การตกแต่งภาพเพื่อแก้ไขก็ยุ่งยากมากหรือบางทีก็อาจจะทำไม่ได้ ควันทำให้การหายใจของเราลำบาก และถ้าควันเยอะมากส่งผลให้เจ็บไข้ได้ป่วยเลยทีเดียว เราไม่สามารถห้ามพลุไม่ให้มีควัน แต่เราสามารถเลือกจุดที่หลีกเลี่ยงได้ ซึ่งสำหรับเรื่องนี้แล้ว “ทิศทางลม” มีส่วนอย่างมาก นักถ่ายภาพพลุที่มีประสบการณ์สูง ๆ หน่อยก็จะไม่ได้ดูแค่เรื่องของมุมเพียงอย่างเดียว แต่จะพิจารณาเรื่องนี้ด้วย มุมสวยแต่เจอควันยิ่งแยกว่ามุมธรรมดาที่ควันน้อยกว่า

จากที่กล่าวข้างต้นเป็นคำแนะนำของช่างภาพมืออาชีพระดับต้น ๆ ของประเทศไทย “ปิยะฉัตร เกทหลง” ซึ่งผู้เขียนได้มีโอกาสไปอบรมและศึกษาเทคนิคการถ่ายภาพพลุมา และได้นำมาทดลองถ่ายภาพพลุตามคำแนะนำพบว่าเทคนิคดังกล่าวทำให้เราถ่ายภาพพลุได้แน่นอน ตัวอย่างดังภาพต่อไปนี้

ผลงาน

3

เทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานภาพที่ 3 – 11 ผู้เขียนใช้เทคนิควิธีการถ่ายภาพแบบ Advance ที่ใช้ shutter “B” โดยที่ในการถ่ายภาพได้ตั้งค่ากล้องเลือกโหมดถ่ายภาพเป็น shutter “B” วิธีการถ่ายภาพกดปุ่มชัตเตอร์ค้างไว้ ซึ่งกล้องจะเปิดรับแสงค้าง ซึ่งเมื่อพลุแตกกลางอากาศก็จะปล่อยปุ่มที่กดค้างมานชัตเตอร์ก็จะปิดลง ทำซ้ำในแบบนี้ในทุก ๆ การถ่ายภาพ

1. รั้วรับแสงแคบ การเปิดรับแสงแคบส่งผลต่อความชัดของภาพและสิ่งแวดล้อมหรือบรรยากาศโดยรอบของภาพ ดังผลงานภาพตัวอย่างต่อไปนี้

4

ภาพที่ 3 ตัวอย่างภาพรั้วรับแสงแคบ 1 “เทศกาลพลุนานาชาติเมืองพัทยา ปี 2562” | Canon 6D, ISO 100, F-stop 16, Speed shutter 4 sec.

ภาพที่ 4 ตัวอย่างภาพรั้วรับแสงแคบ 2 “พลุปีใหม่ไอคอนสยาม ปี 2563” | Canon 7D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 3 sec.

5

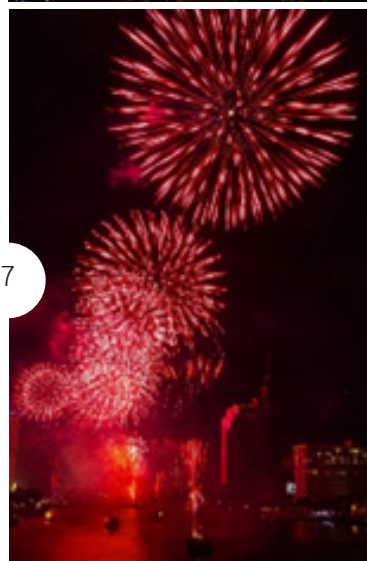
ภาพที่ 5 ตัวอย่างภาพรูรับแสงแคบ 3 “งานพรมไฟ้งามอร่ามสวนหลวง ร.9 ปี 2563” | Canon 7D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 3 sec.

6

2. ฉากหลัง ฉากหลังบ่งบอกถึงสถานที่ต่าง ๆ ในการจัดงาน เมื่อผู้รับสารเห็นภาพแล้วสามารถสื่อความหมายถึงสถานที่ได้ทันที ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้

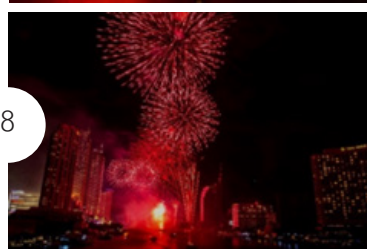
ภาพที่ 6 ตัวอย่างภาพตึกโรงแรมเป็นฉากหลัง 1 “พลุปีใหม่ไอคอนสยาม ปี 2563” | Canon 7D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 4 sec.

7

ภาพที่ 7 ตัวอย่างภาพตึกโรงแรมเป็นฉากหลัง 2 “พลุปีใหม่ไอคอนสยาม ปี 2563” | Canon 7D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 3 sec.

3. เส้น เพื่อให้ให้น่าสายตาของผู้ชมไปยังวัตถุหรือสิ่งที่ช่างภาพต้องการสื่อสาร โดยเลือกใช้ได้ทั้งเส้นตรง เส้นนอน เส้นทแยง เส้นโค้ง ดังตัวอย่างภาพต่อไปนี้ มีการการเส้นนำสายตาที่เป็นแม่น้ำ และตึกทั้งสองข้างเป็นกรอบภาพ

8

ภาพที่ 8 ตัวอย่างภาพการใช้เส้นนำสายตา “พลุปีใหม่ไอคอนสยาม ปี 2563” | Canon 7D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 5 sec.

4. ฉากหน้า การจัดวางองค์ประกอบภาพมีความสำคัญสำหรับการสื่อความหมายของภาพ ฉากหน้าช่วยเพิ่มความสวยงามและน่าสนใจให้กับภาพได้ดีกว่าแค่พลุบนท้องฟ้า ดังผลงานภาพที่ 9, 10, 11

ภาพที่ 9, 10, 11 ตัวอย่างการใช้ฉากหน้า “เทศกาลพลุนานาชาติเมืองพัทยา ปี 2562”

- ภาพที่ 9 : Canon 6D, ISO 200, F-stop 16, Speed shutter 4.6 sec.
- ภาพที่ 10 : Canon 6D, ISO 100, F-stop 16, Speed shutter 4 sec.
- ภาพที่ 11 : Canon 6D, ISO 100, F-stop 16, Speed shutter 4.6 sec

จากการสร้างสรรค์ผลงานพบว่า การถ่ายภาพพลุมีมนต์เสน่ห์แห่งการบันทึกภาพ นับเป็นศิลปะการถ่ายภาพขั้นสูง โดยมีองค์ประกอบของเสน่ห์ในการสร้างสรรค์ผลงานดังนี้

รอ การรอจังหวะเวลาและความอดทนในการรอจังหวะให้ได้ภาพพลุสำคัญมาก เช่นภาพพลุฉลองปีใหม่ต้องไปถึงสถานที่และหามุมในการบันทึกภาพตั้งแต่ห้าโมงเย็นพลุจุดในเวลาเที่ยงคืนหรือภาพพลุพัทยา ต้องไปถึงสถานที่ประมาณห้าโมงเย็นเพื่อวางมุกกล้องและรอคอยการจุดพลุจริงในช่วงเวลาสองทุ่มครึ่ง เป็นต้น

สถานที่ ต้องหาสถานที่หรือโลเคชันให้เหมาะที่จะถ่ายภาพโดยคำนึงถึงภาพที่ถ่ายนั้นนำไปใช้เพื่ออะไร ใช้ในการสื่อสารรูปแบบไหน มุมกว้างให้เห็นสถานที่ การที่มีคนอยู่ในภาพพร้อมพลุเหมาะที่ใช้ในงานการสื่อสารมากกว่าภาพลูกพลุเฉย ๆ

มุกกล้อง มุกกล้องส่งผลต่อผลงานภาพถ่ายที่ได้ซึ่งหากถ่ายภาพด้วยมุกสูงจะส่งผลให้เห็นความสวยงามของพลุพร้อมฉากหลังและสภาพแวดล้อมประกอบ ดังเช่นตัวอย่างภาพที่ 6-8 เป็นต้น

ผลงานภาพถ่าย ภาพพลุที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงานเป็นมนต์เสน่ห์ของการบันทึกภาพต้องใช้องค์ความรู้ในการควบคุมรูรับแสง ความไวชัตเตอร์ และเลือกปรับโฟกัส รวมทั้งต้องใช้ความอดทนในการรอจังหวะของพลุจากฐานจุดถึงแตกกระจายกลางอากาศ การรอเพื่อให้ถึงช่วงเวลาการจุดพลุ ดังนั้นผลงานที่ได้จึงเป็นมนต์เสน่ห์ของการถ่ายภาพพลุ

บทสรุป

จากการสร้างสรรค์ผลงานการถ่ายภาพพลุหรือดอกไม้ไฟของผู้เขียน สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการสร้างสรรค์ผลงาน ดังนี้

- อุปกรณ์ที่สำคัญที่ต้องเตรียมให้พร้อมในการถ่ายภาพพลุคือ ขาดังกล้อง และสายลั่นชัตเตอร์ ดังที่ Darren Wong (2016) กล่าวว่า ใช้ขาดังกล้องการจับภาพพลุดอกไม้ไฟภายใต้สภาวะที่มีแสงน้อย ขาดังกล้องคือสิ่งที่จำเป็น เพื่อลดความสั่นไหวของกล้องให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การตั้งค่าความเร็วของชัตเตอร์ไว้น้อย ๆ คือการเปิดรับแสงนาน ๆ ถ้าเกิดการเคลื่อนไหวหรือกล้องสั่น อาจทำให้ภาพเสียได้ มีรีโมทลั่นชัตเตอร์เป็นอุปกรณ์เสริม การใช้ขาดังกล้องอาจไม่เพียงพอที่จะลดความสั่นไหวของกล้องให้มากที่สุด จึงขอแนะนำให้ใช้รีโมทลั่นชัตเตอร์ด้วย ซึ่งเอื้อต่อการถ่ายภาพในขณะที่ถือกล้องไว้หนึ่ง ๆ และ YOCHUWA SAMAROM (2017) กล่าวไว้ว่า สายลั่นชัตเตอร์คือหัวใจอีกอย่างของการถ่ายภาพเก็บแสงพลุ เพราะเวลาที่เรากดให้กล้องเปิดรับภาพนั้น กล้องจะมีการเคลื่อนที่เนื่องจากแรงกดของเรานั้น ดังนั้นการใช้สายลั่นชัตเตอร์เราสามารถกดสั่งกล้องจากสายลั่นได้เลย ที่สำคัญคือเวลาที่เราสั่งเปิดม่านและปิดม่าน เราจะใช้ร่วมกับโหมด Blub (ต้องใช้สายลั่น) ดังนั้นสายลั่นสำคัญมาก

- โหมดสำหรับการถ่ายภาพพลุ การถ่ายภาพพลุโหมดที่เป็นอัตโนมัติสำหรับการถ่ายภาพไม่เหมาะสมเพราะสภาพแสงที่น้อยทำให้กล้องทำงานเองได้ไม่เต็มที่ ดังนั้นโหมดที่เหมาะสมคือแมนนวล หรือโหมดชัตเตอร์บี ซึ่งการเลือกรูปแบบไหนขึ้นอยู่กับความชำนาญของช่างภาพ - การเปิดรูรับแสง การเลือกใช้รูรับแสงแคบ เหมาะสำหรับการถ่ายภาพพลุเนื่องจากทำให้ได้ระยะชัดของภาพจากฐานจุดจนพลุกระจายบนท้องฟ้า และทำให้สภาพแวดล้อมหรือบรรยากาศโดยรอบชัดอีกด้วย จากการสร้างสรรค์ผลงานผู้เขียนเลือกเปิดรูรับแสงที่ F16

- การปรับโฟกัส ให้เลือกใช้ระบบโฟกัสแบบแมนนวล การถ่ายภาพพลุช่างภาพต้องมองหาฐานจุดพลุว่าอยู่ตรงไหน และเลือกที่จะโฟกัสตรงบริเวณนั้นและเลือกใช้ระบบแมนนวลในการโฟกัส ขอแนะนำว่าให้ทำการตั้งกล้องเพื่อเตรียมถ่ายภาพตั้งแต่ช่วงหัวค่ำที่มีแสงสว่างมากพอให้การมองเห็นตำแหน่งที่จะโฟกัส เพราะถ้ารอถึงเวลาพลุจุดช่างภาพอาจจะโฟกัสไม่ได้ภาพที่ได้มาก็จะเบลอ โดยที่ EAST ENTERPRISES (2013) กล่าวไว้ว่า สาเหตุที่ต้องใช้ระบบแมนนวลโฟกัส นั่นก็เพราะว่าในสภาวะที่แสงน้อยอย่างช่วงกลางคืนเช่นนี้ระบบโฟกัสอัตโนมัติจะทำงานได้ไม่ดinkin โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อแสงจากพลุเปลี่ยนไปเปลี่ยนมา ระบบโฟกัสอัตโนมัติจะเกิดความผิดพลาดอยู่ตลอดเวลา

- พลุลูกแรกสำคัญที่สุด เนื่องจากการจุดพลุครั้งแรกยังไม่มีควรจากการจุดพลุมารบกวนท้องฟ้าจะแจ่มใส ดังนั้นช่างภาพต้องเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการถ่ายภาพพลุครั้งแรก โดยสังเกตจากก่อนการจุดพลุทุกครั้งจะมีพลุนำทาง ก่อนจุดจริงให้ตรวจสอบระยะความสูงของพลุนำทางและวางองค์ประกอบภาพ และจัดเฟรมของภาพเพื่อความสูงของพลุที่ลอยขึ้นสูงท้องฟ้า

• การจัดองค์ประกอบภาพ การถ่ายภาพพลุการจัดองค์ประกอบภาพเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ภาพออกมาสมบูรณ์และสามารถสื่อสารกับผู้รับสารได้ ดังที่ bigcamera (2018) กล่าวไว้ว่า การจัดองค์ประกอบภาพให้ดีถือเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้และสำคัญมาก ๆ เราจะวางองค์ประกอบภาพอย่างไรให้ดูสวยและให้ภาพออกมามีน้ำหนักตำแหน่งของพลุบนท้องฟ้าเป็นสิ่งแรกที่จำเป็นต้องรู้ เนื่องจากพลุเป็นตัวแทนหลักของเราเมื่อเราวางสิ่งที่น่าสนใจที่สุดได้สะดุดตาแล้ว จะทำให้ทั้งภาพนั้นเพิ่มความน่าสนใจขึ้นมาเป็นเท่าตัว การจัดองค์ประกอบของพลุ ไม่ว่าจะให้เราให้พลุวางอยู่ตรงกลางเฟรมภาพหรือวางไว้ที่จุดตัดของภาพก็ได้ทั้งนั้น ซึ่งองค์ประกอบของการถ่ายภาพพลุที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ อาทิเช่น เส้นนำสายตา ทั้งเส้นนำสายตาจากแสงพลุที่จุดจากฐานและแสงพลุที่แตกกลางอากาศ นอกจากนี้ยังมีเส้นนำสายตาจากสภาพแวดล้อมโดยรอบ ฉากหน้า อาจใช้คนหรือสภาพแวดล้อมมาสร้างจุดสนใจให้ภาพ ฉากหลัง โดยมากการจุดพลุในส่วนใหญ่ใช้ในการเฉลิมฉลองหรือวันสำคัญ ดังนั้นฉากหลังอาจเป็นตึก สถานที่ที่สำคัญของพื้นที่หรือเมืองนั้น เป็นต้น

• เทคนิคการถ่ายภาพพลุ สามารถเลือกใช้ทั้งสองวิธีคือ แบบ Basic กดชัตเตอร์ถ่ายภาพเมื่อเห็นลูกพลุวิ่งขึ้นจากฐานยิง ตั้งเวลาไว้ 8 วินาที เหมาะสำหรับช่างภาพมือใหม่ แบบ Advance ที่ใช้ shutter “B” คือโหมดที่กดปุ่มชัตเตอร์ค้างไว้กล้องจะเปิดรับแสงอยู่อย่างนั้นจนกว่าจะปล่อยปุ่มชัตเตอร์ซึ่งแนะนำให้ใช้ร่วมกับสายลั่นชัตเตอร์ วิธีนี้จะต้องอาศัยประสบการณ์ในการถ่ายภาพและเคยใช้โหมดการถ่ายภาพนี้มาก่อน

• การปรับแก้ไขภาพ การใช้ภาพถ่ายเพื่อใช้ในการสื่อสารมิติด้านความงามของภาพช่างภาพสามารถใช้การปรับแก้ไขภาพเพื่อเพิ่มจุดสนใจให้ภาพ ดังที่ ณชรต อมณะรัฐ และ กฤษณ์ ทองเลิศ (2565) อธิบายว่า การปรับแต่งภาพควรคำนึงถึงความถูกต้องของเรื่องราว โดยอาจมีวัตถุประสงค์เพื่อ แก้ไขข้อบกพร่องในภาพ การเพิ่มหรือลดความเปรียบต่าง (Contrast) การเน้นคุณค่าแสงเงา การ เน้นภาพเพื่อสื่อความหมายและเนื้อหาเชิงอารมณ์ ในขณะที่เดียวกันจำเป็นต้องทบทวนมิติทางด้าน ความดีและความงามที่จำต้องมีคู่กัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจริยธรรมของผู้บันทึกภาพที่ไม่ล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคล การให้เกียรติเพื่อนมนุษย์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรคภาพพลุเพื่อนำไปใช้ในการสื่อสารในด้านการโฆษณา หรือประชาสัมพันธ์ ต้องมีการจัดวางองค์ประกอบภาพให้เห็นสถานที่เป็นส่วนสำคัญในภาพ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กองบรรณาธิการ. (2556). *ดอกไม้ไฟระบวยฟ้า*. EAST ENTERPRISES, 15(2013), 3-9.
- กองบรรณาธิการ. (2561, มกราคม). *เทคนิค...การถ่ายภาพพลุ*. *Camerart Magazine*, 244(2018).
- การ์วีย์, ริชาร์ด-วิลเลียมส์. (2561). *กฎ ทฤษฎี และวิธีจัดองค์ประกอบสำหรับภาพถ่าย [(Mastering Composition)]* (เกียรติพงษ์ บุญจิตร, ผู้แปล). นนทบุรี: ไอดีซี.
- ณัฐวุฒิ สิงห์หนองสง. (2562). “เทศกาลพลุนานาชาติเมืองพัทยา ปี 2562” (PAT TAYA INTERNATIONAL FIREWORKS FESTIVAL 2019) 29 พฤศจิกายน 2562. [ภาพถ่าย]. (ม.ป.ท.): (ม.ป.พ.).
- นครเศ รังควัต. (2562). *ถ่ายภาพให้มีพลัง The Power of Image*. กรุงเทพฯ: ซี เอ็ดดูเคชั่น.
- ไบเดอแมน, กาเบรียล และคูเปอร์, ทิม. (2557). *มนต์เสน่ห์แห่งการถ่ายภาพกลางคืน [Night Photography]* (นิพันธ์ ไพบุลย์พรพงศ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ทรูโลฟ.
- ปิยะฉัตร เกทหลง. (2562). *คลาสแรกคนเล่นกล้อง Photography 101*. กรุงเทพฯ: โปรวิชัน.
- อำนวยการ บัญญัติ. (2553). *The Art of Photography ศิลปะแห่งการถ่ายภาพ*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- เอกนถน บางท่าไม้ และวิโรจน์ เจียรวัชรมงคล. (2556). *การจัดองค์ประกอบภาพสำหรับการถ่ายภาพ*. นนทบุรี: ไอดีซี.

ภาษาอังกฤษ

- Carrol, H. (2014). *Read This if you want to take Great Photographs*. London: (n.p).
- Peter K. Burian & Caputo, R. (1999). *National Geographic Photography Field Guide: Secrets to Making Great Pictures*. (N.P.): National Geographic.

ระบบออนไลน์

- ณชรต อิมณัษฎ์ และกฤษณ์ ทองเลิศ. (2565). *บทความวิชาการเนื่องในวาระการจัดแสดงภาพถ่ายนานาชาติครบ ๑๐ ปี การสื่อสารภาพถ่ายเพื่อสังคม : นิทรรศการภาพถ่ายนานาชาติเครือข่ายนิเทศศาสตร์*. เข้าถึงได้จาก

---

https://nitade.siam.edu/wp-content/uploads/2022/04/E-book_10years_Final.pdf

บิกคาเมร่า. (2018). 7 ทริคการถ่าย Firework สุดตระการตา. เข้าถึงได้จาก <https://www.bigcamera.co.th/article/firework-capture.html>

Attila Kun. (2019). *Exposure ISO, Aperture, and Shutter Speed Explained*. เข้าถึงได้จาก <https://www.exposureguide.com/exposure>

Christina Harman. (2017). *How To Shoot Amazing Night Photography Every Time*. เข้าถึงได้จาก <https://contrastly.com/how-to-shoot-amazing-night-photography-every-time/>

Darren Wong. (2016). การถ่ายภาพพลุดอกไม้ไฟ: วิธีถ่ายภาพ. เข้าถึงได้จาก <https://snapshot.canon-asia.com/thailand/article/th/photographing-fireworks-a-tutorial?gclid>

Yochuwa Samarom. (2017). 10 เคล็ดลับการถ่ายภาพดอกไม้ไฟ. เข้าถึงได้จาก <https://www.photoschoolthailand.com/fireworks-photography/>
